

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych
(druk nr 307)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa zmienia ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Przedmiotowa ustawa, zgodnie z uzasadnieniem do projektu, stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 października 2007 r. (sygn. akt P 28/07). Ustawa wprowadza ponadto inne zmiany wynikające z doświadczeń związanych z obowiązywaniem nowelizowanej ustawy w dotychczasowym kształcie. Szereg dokonywanych zmian ma charakter doprecyzowujący i systematyzujący, zmierzający do wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych. Ustawa wprowadza także nowe rozwiązania, m. in. w zakresie zmiany definicji okresu zasiłkowego. Roczny okres zasiłkowy ma się rozpoczynać 1 listopada, a kończyć 31 października roku następnego. Trwający od września tego roku okres zasiłkowy zostanie, na mocy przepisów przejściowych, przedłużony do końca października 2009 r.

Zmiana związana z obowiązkiem dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczy art. 24 nowelizowanej ustawy. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności tego artykułu z art. 2 w związku z art. 69 Konstytucji, "w zakresie w jakim stanowi, że w wypadku wniosku o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat, legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (...), prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek [o przyznanie zasiłku]". Zgodnie z dokonywaną nowelizacją prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się od miesiąca w którym wpłynął wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności (jeśli wniosek o ustalenie prawa do zasiłku zostanie złożony w ciągu 3 miesięcy od uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności).

Zgodnie z zawartą w uzasadnieniu do wyroku sygnalizacją TK przedmiotowa ustawa przenosi do ustawy w dodawanym art. 24a dotychczasową materię § 12 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu i trybu

postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne, dotyczącą uzupełnienia wniosku i dołączanej do wniosku dokumentacji. Pośrednim wykonaniem wyroku TK jest także nadanie nowego brzmienia art. 24 ust. 3a ustawy, dotyczącego zasad nabywania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, w przypadku kontynuacji ich pobierania.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 4, 5, 6 lit. b, 7 i 15, które mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. oraz art. 1 pkt 1 lit. a, który ma wejść w życie z dniem 1 listopada 2009 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 25. posiedzeniu w dniu 17 października 2008 r. w oparciu projekt rządowy. Projekt stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Komisja wprowadziła poprawki do projektu mieszczące się w meritem rozwiązań rządowych. W trakcie drugiego czytania projektu nie zostały zgłoszone nowe poprawki. Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję Polityki Społecznej i Rodziny.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 17 ust. 1 (art. 1 pkt 8 lit. a noweli) – z treści przepisu nie wynika w sposób jednoznaczny, że świadczenie pielęgnacyjne w przypadku rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje osobie, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnacja ta spowodowana jest celem sprawowania opieki nad dzieckiem (tak jak w przypadku rezygnacji przez opiekuna faktycznego dziecka). W związku z powyższym proponuje się doprecyzowanie tego przepisu.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 8 w lit. a, ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje osobie, na której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli osoby te nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad:

1) dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej

osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo

2) osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.";

2) art. 17 ust. 5 pkt 5 (art. 1 pkt 8 lit. c tiret drugie noweli) – proponuje się wprowadzenie zmiany służącej lepszej czytelności przepisu.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 8 w lit. c w tiret drugim 2, pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) członkowi rodziny przysługuje za granicą, na osobę wymagającą opieki, świadczenie na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej";

3) art. 2 ust. 2 noweli – propozycja poprawki zmierza do doprecyzowania przedmiotu decyzji uwzględniających przedłużenie okresu zasiłkowego rozpoczynającego się w dniu 1 września 2008 r.

Propozycja poprawki:

- w art. 2, w ust. 2 po wyrazie: "decyzji" dodaje się wyrazy: "przyznających świadczenia rodzinne na okres zasiłkowy w zakresie, o którym mowa w ust. 1,";

4) art. 4 noweli w pkt 1 przewiduje, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 4, 5, 6 lit.b, 7 i 15, które mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. Rodzi się pytanie o zasadność formułowania odrębnego terminu wejścia w życie tych przepisów. Zgodnie z zasadą wyrażoną w § 44 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej, ustawa powinna wchodzić w życie w całości w jednym terminie, nie różnicując wejścia w życie poszczególnych przepisów. Odstępstwo od tej zasady jest natomiast uzasadnione co do przesunięcia terminu wejścia w życie art. 1 pkt 1 lit. a (art. 4 pkt 2 noweli) wprowadzającego nową definicję okresu zasiłkowego.

Szymon Giderewicz

Legislator